

A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM KUTATÁS-FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS STRATÉGIÁJA, 2010-2020

Módszertani alapvetések

Előszó

Évek óta érezzük az egyetemi szintű, átfogó Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia hiányát. Elsősorban a nagy pályázatok tervezésekor, az aktuális pályázati stratégia kialakításánál lenne szükség arra, hogy az Egyetem és a Régió erősségeit, valamint a K+F+I piacok folyamatait figyelembe véve, hosszútávú prioritásokat határozzunk meg, s ezek mentén, következetesen építkezve valósítsuk meg fejlesztéseinket. Hiányoznak az információk arra vonatkozóan, mely kutatási területeken versenyképes Egyetemünk, hol és milyen kutatás-fejlesztési és innovációs potenciálokkal rendelkezünk, milyen erőforrásoknak vagyunk a birtokában (mind a humánerőforrás, mind a labor- és műszerpark tekintetében).

A pályázati tevékenységen kívül egyre komolyabb szerepet kap az innováció és kutatáshasznosítás intézményünkben, mely a felsőoktatási intézmények megítélésében ma már kimagasló jelentőséggel bír. Az Innovációs Bizottság (IB) és a Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ feladata (2006 óta), hogy az Egyetemen keletkező kutatási eredmények, szolgáltatási szellemi termékek jogi oltalmát biztosítsa, innovációk létrejöttét, vagyis hasznosításukat menedzselje. Az egyes találmányok, K+F szolgáltatások kapcsán komoly üzleti döntéseket kell hoznunk arra vonatkozóan, mibe és mennyit fektessen a tulajdonos Egyetem akár beruházás, akár munkaerő, akár más formában. Az ilyen típusú döntéseket alapozza meg a K+F+I Stratégia.

A Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ 2009-ben elnyert TÁMOP 4.2.1. „3T – Technológia- és tudástranszfer feltételeinek kialakítása a Dél-dunántúli Régió egyetemi tudásbázisaiban” c. projektje keretében célul tűzte ki a Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia, 2010-2020 megalkotását.

A Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia jelentősége, hogy az ebben a legitim dokumentumban megfogalmazott prioritások mentén fogja intézményünk a forrásszerzést, -felhasználást orientálni; mind a pályázati, mind a saját források a Stratégia keretében megfogalmazott fejlesztésekre kell, hogy koncentráldjanak.

A stratégiai dokumentum létrejöttén túl fontosnak tartjuk a készítés folyamatát, a munkacsoportokat, fórumokat, ahol a vezető kutatók, egyetemi polgárok eszmét cserélhetnek majd egyetemünk K+F és innovációs helyzetével kapcsolatban. „Minden program/stratégia annyit ér, amennyi megvalósul belőle...” Ahhoz, hogy a Pécsi Tudományegyetem Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiája sikeres legyen, a későbbi „megvalósítók” aktív részvételét kell biztosítanunk a tervezési folyamatban.

A stratégia-készítés célja, tartalma

Célunk az, hogy Egyetemünk a régió meghatározó tudásbázisa legyen, nemzetközi szinten elismert kutató és innovációs központja. Ennek érdekében készítjük el a hosszútávú Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiát.

A stratégia-készítés célja

A stratégia-készítés célja a pályázati stratégiák irányának kijelölésén túl a hatékony kutatómenedzsment, kutatáshasznosítás és technológia-transzfer folyamatok, továbbá az innovációt segítő környezet kialakítása.

Konkrét célok:

- Adott K+F pályázati felhívás kapcsán a PTE pályázati stratégiájának meghatározásához hivatkozási alap legyen
- Az Innovációs Bizottság iparjogvédelemmel és hasznosítással kapcsolatos döntései kapcsán hivatkozási alap legyen
- A Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ által készített hasznosítási tervekhez hivatkozási alap legyen
- Az innovációt és K+F menedzsmentet támogató hatékony szervezet, eljárásrendek, szabályzatok kialakításának kiindulási alapja legyen
- A stratégia-készítés folyamata segítse az információ-áramlást, partnerség kialakulását, valamint hozzájáruljon a PTE kutatók és innovációt támogató szervezetek munkatársai tudatformálásához, elkötelezettségük megerősítéséhez

A stratégia-készítés tartalma

A stratégia-készítés mindenképpen egy átfogó helyzetfelmérésen és értékelésen kell, hogy alapuljon. A helyzetfelmérés a PTE Tudástérkép Adatbázis (önkéntes adatszolgáltatás alapján) alapján, valamint egyéb pályázatok (pl. kutató egyetem) kapcsán készült helyzetelemzések, adatgyűjtések alapján történik. A helyzetértékelés hatékony módszertana a tematikus és horizontális munkacsoportok keretében elkészített SWOT analízis (erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek elemzése brain storming keretében).

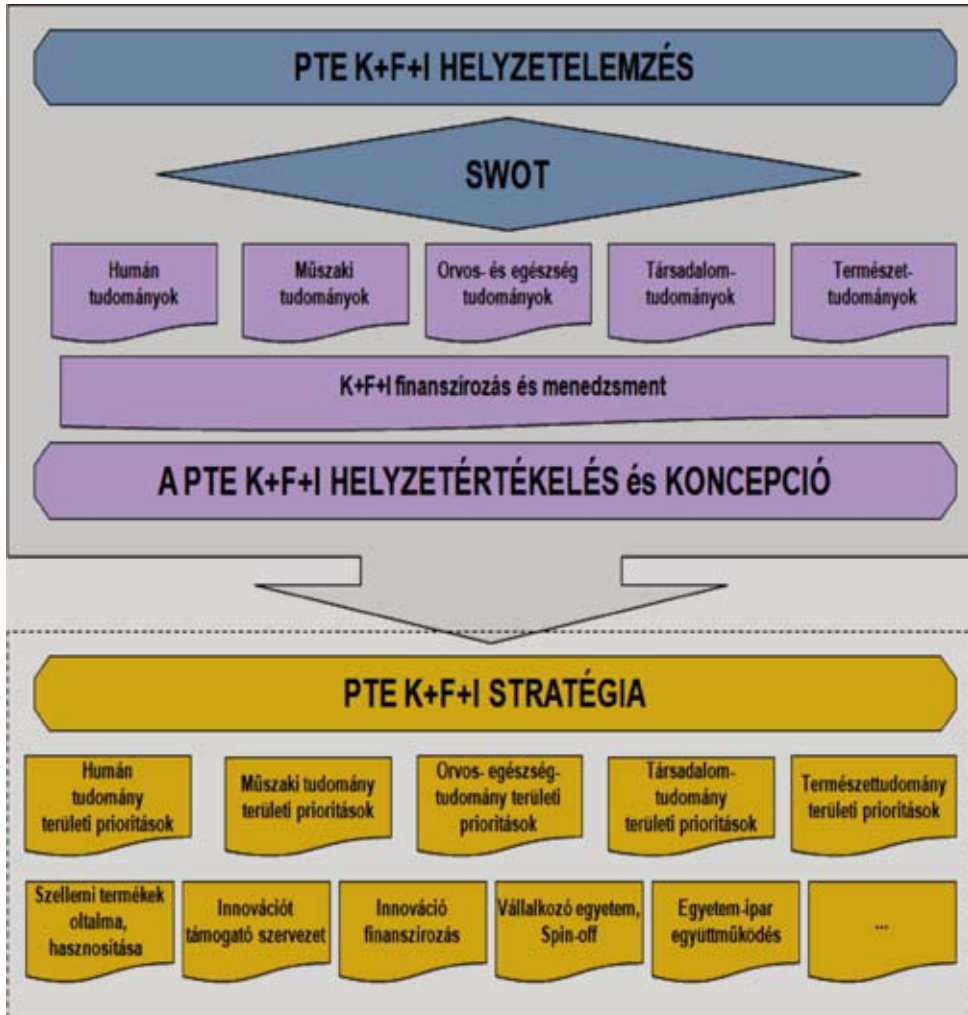
A tudásbázis K+F+I Helyzetértékelés és Konceptió azonosítását követően kell meghatározni a Stratégia tartalmi fejezeteit. Az 1. sz. ábra a Pécsi Tudományegyetem Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiája, 2010-2020 logikai felépítését mutatja, valamint a Stratégia lehetséges tartalmi elemeit, amelyekre mindenképpen érdemes kitérnünk. A Stratégia tartalmi vázlatának elkészítéséhez célszerű hazai és nemzetközi példák áttekintése. Ezek összegyűjtése folyamatban van.

A készülő stratégia figyelembe kell, hogy vegye továbbá a következő dokumentumokat:

- „Zöld Könyv – Európai Kutatási Térség új perspektívák” kiadvány;
- ERA Indicators and Monitoring Expert Group Report, EC-ERA;
- Commission Working Document, Consultation on the Future „EU 2020” Strategy, COM(2009)647;
- Magyarország Innovációs Stratégiája, NKTH 2007;
- Dél-dunántúli Regionális Innovációs Stratégia (RIS), 2004;
- PTE Kutatóegyetem Stratégia, 2010 (OKM pályázat);
- TÁMOP-4.2.1.B-09/1/KONV;
- Quatro Scientiae. A Pécsi Tudományegyetem versenyképességi fejlesztése négy kiemelt kutatási irány K+F+I tevékenységének minőségi javításával (TÁMOP 4.2.1. B pályázat);
- Science Please! Innovatív Kutatói Teamek kutatási stratégia, 2009 (TÁMOP 4.2.2. pályázat);

- BPR eredmények, 2007 (HEFOP-3.3.1-P-2004-09-0128/1.0 pályázat);
- Egyéb.

1. sz. ábra: A Pécsi Tudományegyetem Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiája, 2010-2020

A stratégia-készítés folyamata, ütemterve

A stratégia-készítés tervezett lépései

1. Stratégia-készítési módszertan kidolgozása

A KTTK az Innovációs Bizottság elnökével egyeztetve véglegesíti a stratégia-készítés folyamatának lépéseit, módszertani elemeit, a munkacsoportok vezetőinek és tagjainak felkérését, valamint a Stratégia tartalmi vázlatát (ez utóbbi a folyamat előrehaladtával természetesen fejlődhet, módosulhat).

2. Munkacsoport vezetők felkérése

Az Innovációs Bizottság elnöke felkéri a tematikus és horizontális munkacsoportok vezetőit. A munkacsoport tagokra az érintett karok vezetőitől kérünk javaslatot (1-3 fő/kar). Célszerű a tematikus munkacsoportokban az IB tagjait szerepeltetni, illetve a horizontális munkacsoportban az adminisztráció - RH, KTTK, GFI - megfelelő operatív vezetőit, középvezetőit.

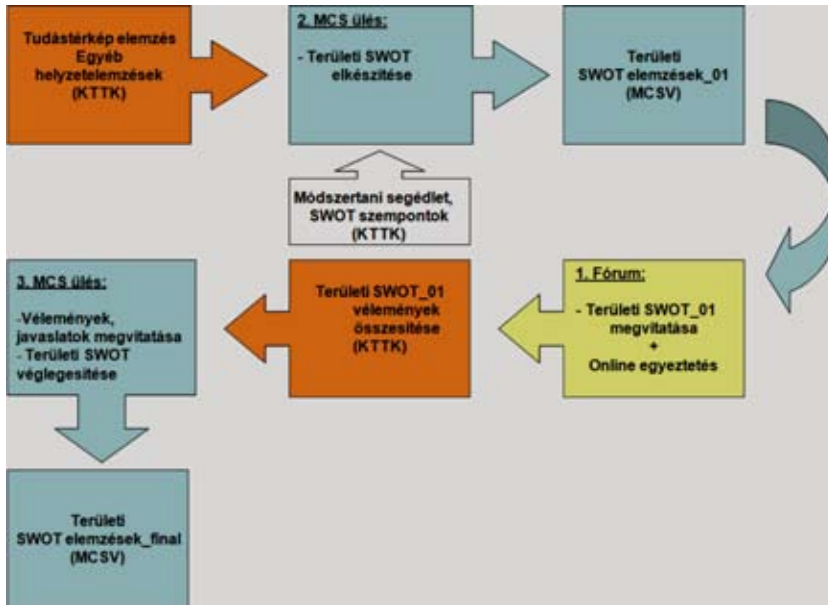
Kovács L. Gábor tudományos és innovációs rektorhelyettes, a K+F+I stratégia-készítésért felelős felsővezető a munkacsoport vezetők számára indító módszertani egyeztetést tart, majd az alakuló munkacsoport üléseket követően újból közösen egyeztetünk a tapasztalatok, kérdések megválaszolása érdekében.

3. A PTE K+F+I Tudástérkép elkészítése

A KTTK a Tudástérkép Adatbázis alapján, mely önkéntes információ-szolgáltatáson alapul, és jelenleg 158 kutatócsoport adatait tartalmazza, elkészíti a K+F+I szempontú helyzetelemzését a PTE tudásbázisának. A helyzetelemzés munkaanyagát a www.innovacio.pte.hu oldalon (etr belépéshez kötve) nyilvánossá tesszük. Annak véleményezésére, kérdések megfogalmazására online lehetőség lesz. A válaszadást a KTTK koordinálja. A Tudástérképen alapuló helyzetelemzés mellett egyéb, pl. kutató egyetem pályázathoz készült helyzetelemzést is ugyanitt összegyűjtünk.

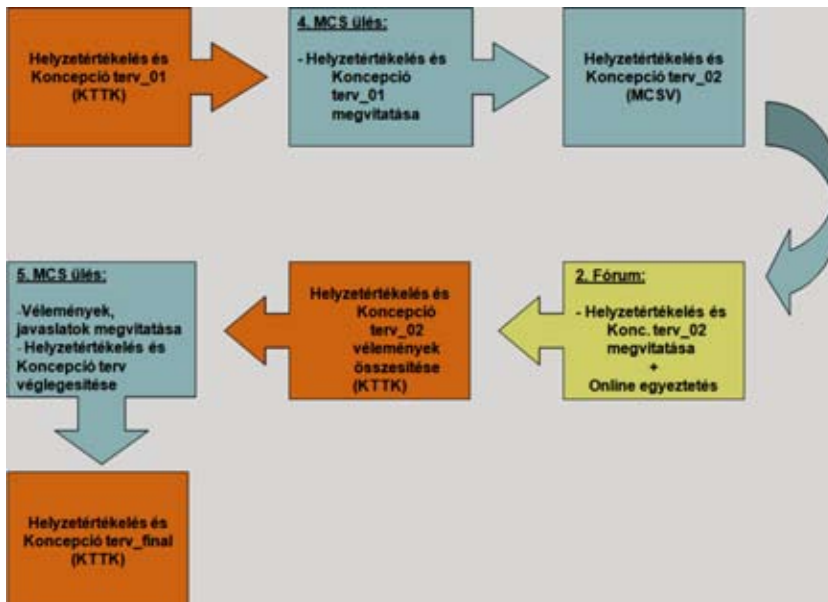
4. SWOT elemzések elkészítése

A munkacsoportok az alakuló ülést követő 2. munkacsoport ülés keretében a brain storming (ötletroham) módszerét alkalmazva elkészítik a tematikus/területi SWOT elemzéseket. (Ehhez a KTTK módszertani segédletet készít.) A munkacsoport vezető összegzi írásban az értékelést, majd a munkacsoport tagokkal egyeztet és véglegesíti azt. A SWOT elemzések ugyancsak felkerülnek a www.innovacio.pte.hu oldalon erre a célra kialakított honlap részre, valamint összegyűjtési fórum keretében véleményezésre és kérdések megfogalmazására nyílik lehetőség. A válaszadást, a munkacsoport vezetők bevonásával a KTTK koordinálja. A SWOT elemzéseket és összegző elemzéseket a munkacsoport vezetők véglegesítik.

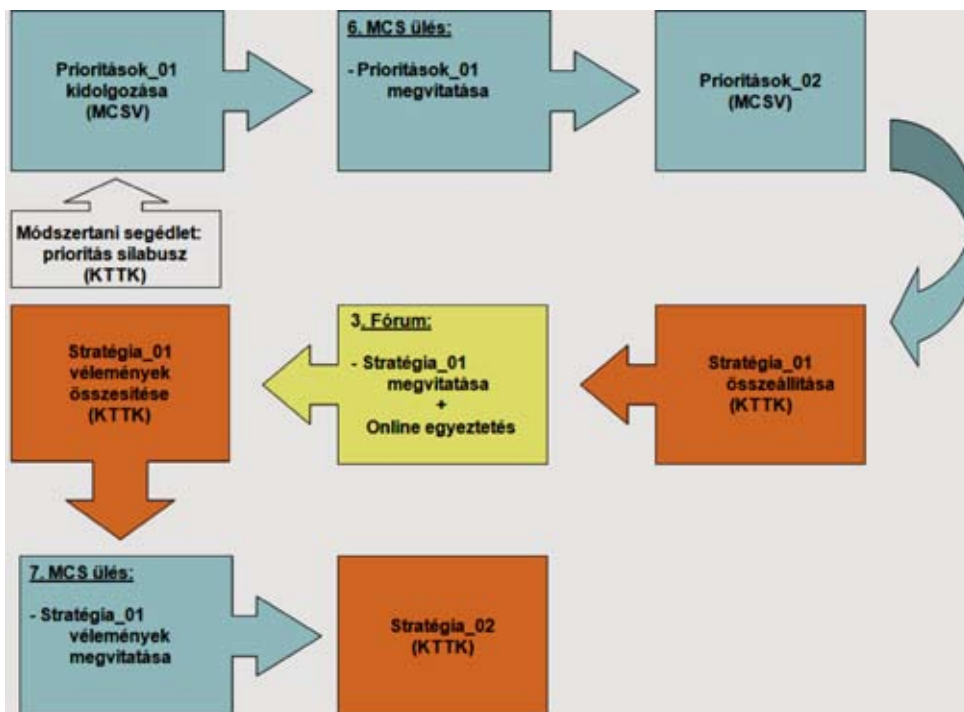
5. A PTE K+F+I Helyzetértékelés és Konceptió munkaanyag előkészítése

A SWOT elemzések felhasználásával, összesítésével a KTTK előkészíti a PTE K+F+I Helyzetértékelés és Konceptió munkaanyagát. A munkaanyagot a munkacsoportok tárgyalják, majd a www.innovacio.pte.hu oldalon, valamint nyílt fórum keretében vitára bocsátjuk, majd azt a KTTK véglegesíti.

6. A PTE K+F+I Stratégia meghatározása

A munkacsoport vezetők a Stratégia egyes prioritásait kidolgozzák (ehhez a KTTK módszertani segédletet készít). A PTE K+F+I Stratégia munkaanyagát a KTTK az elkészített elemzések, a K+F+I Helyzetértékelés és Koncepció, valamint munkaanyagok alapján összeállítja, majd a honlapon nyílt egyeztetésre bocsátja. A Stratégiát nyílt fórum keretében is vitára bocsátjuk. A PTE vezetői, döntéshozói, releváns bizottságai, kari vezetői számára direkt megküldjük véleményezésre az anyagot. Az egyeztetéseket követően (észrevételeket és javaslatokat figyelembe véve) a munkaanyagot az IB elé terjesztjük, aki azt véleményezi. Az IB észrevételei alapján a munkaanyag második körben is nyílt egyeztetésre kerül, végül a továbbfejlesztett verziót az IB szenátusi elfogadásra javasolja. Végül a Szenátus azt elfogadja.

7. A Szenátusi elfogadással legitimé vált dokumentum publikálása, disszemináció

Nagyon fontos, hogy egy tudatos kommunikációs folyamat kísérje végig már a stratégia-készítés lépéseit is, azt követően pedig a dokumentum ismertségét segítse. Ezért a dokumentum egy igényesen kivitelezett nyomtatott formában (és természetesen elektronikus formában is) megküldésre kerül a stakeholderek számára, mind egyetemen belül, mind szakmai együttműködő partnereink körében.

A stratégia-készítés ütemterve

2010 / hó	Szeptember					Október				November				December				
Hét	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.
1. Stratégia-készítési módszertan kidolgozása, véglegesítése																		
2. Munkacsoport vezetők felkérése, felkészítése, munkacsoport alakuló ülések																		
3. A PTE K+F+I Tudástérkép elemzés, egyéb helyzetelemzések																		

2011 / hó	Január					Február				Március					Április					Május					Június			
Hét	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
4. SWOT elemzések elkészítése, véleményezése																												
5. A PTE K+F+I Helyzetértékelés és Konceptió elkészítése, véleményezése																												
6. A PTE K+F+I Stratégia meghatározása, prioritások kidolgozása, véleményezése																												
7. Szenátusi elfogadás, dokumentum publikálása, disszeminációja																												

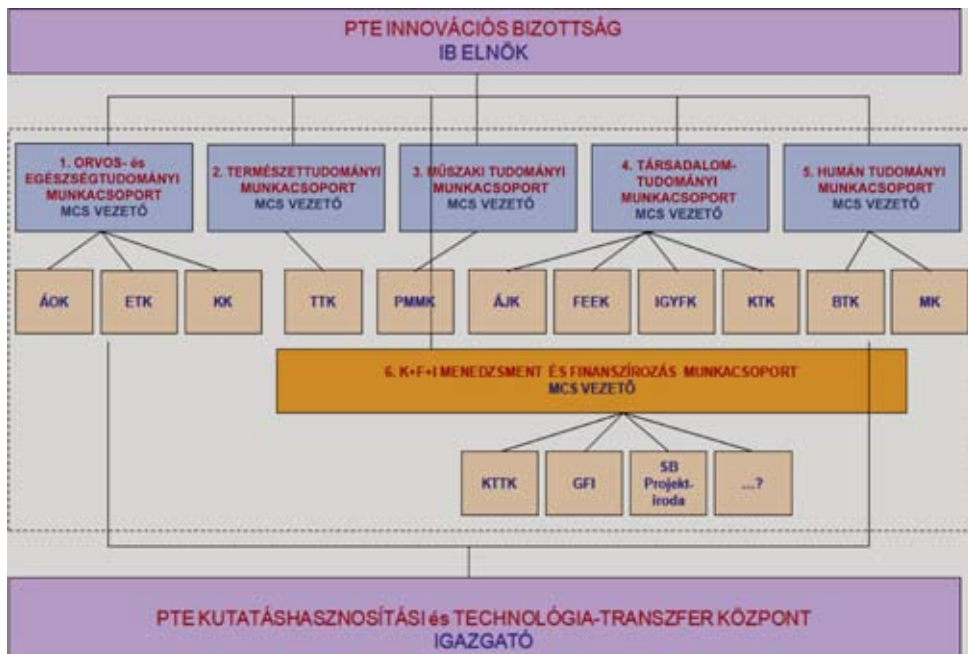
A stratégia-készítés szervezete, munkacsoportok

A stratégia-készítés szervezete

A Pécsi Tudományegyetem Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiájának készítését a tudományos és innovációs rektorhelyettes, az Innovációs Bizottság elnöke vezeti, a Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ koordinálja. Az Innovációs Bizottság és annak elnökének kiemelt feladata, hogy együttműködjön a stratégia-készítés népszerűsítésében annak érdekében, hogy minél többen bekapcsolódjanak a folyamatba, valamint hogy az elfogadott stratégia és innovációs tevékenységekről minél többen tudomást szerezzenek.

Az elkészült Stratégiát az Innovációs Bizottság javaslatára a Szenátus fogadja el.

2. sz. ábra: A stratégia-készítés szervezete

Munkacsoportok feladatai

A stratégia-készítés során széleskörű együttműködésre van szükség. A tematikus és horizontális elemzéseket a munkacsoportok, munkacsoport vezető koordinálásával végzik. Kétféle munkacsoport létezik; az ún. „tematikus munkacsoport” tagjai az egyes karok képviselői és az MTA tudományterületi besorolást követve kerültek kialakításra (az élő és életelen természettudományokat egy munkacsoportban jelenítettük meg). A tematikus munkacsoportok mellett egy ún. „horizontális munkacsoport” kialakítása is szükséges, melynek elsődleges feladata a kutatás-fejlesztést, kutatás-menedzsmentet, kutatás-finanszírozást,

innovációt támogató környezet kialakítása (pl. szervezetfejlesztés, eljárásrendek, szabályzatok módosítása, vagy akár hasznosító cég-alapítással kapcsolatos alapelvek rögzítése).

A munkacsoport vezető feladata:

- Munkacsoport megbeszélések levezetése.
- SWOT elemzés és tematikus helyzetértékelés összefoglalása (írásban).
- SWOT elemzés és tematikus helyzetértékelés munkaanyag egyeztetése a munkacsoport tagjaival (személyesen és e-mailen).
- SWOT elemzés és tematikus helyzetértékelés munkaanyaggal kapcsolatos online kérdések megválaszolásában együttműködés a KTTK-val.
- SWOT elemzés és tematikus helyzetértékelés véglegesítése.
- Együttműködés a stratégia-készítés népszerűsítésében annak érdekében, hogy minél többen bekapcsolódjanak a véleményezésbe.
- Együttműködés az elfogadott stratégia és innovációs tevékenységek népszerűsítésében.

A munkacsoport tag feladata:

- Részvétel és aktív vélemény-nyilvánítás a munkacsoport megbeszéléseken.
- SWOT elemzés és tematikus helyzetértékelés munkaanyag konstruktív véleményezése írásban.
- SWOT elemzés és tematikus helyzetértékelés munkaanyaggal kapcsolatos online kérdések megválaszolásában együttműködés a KTTK-val.
- Együttműködés a stratégia-készítés népszerűsítésében annak érdekében, hogy minél többen bekapcsolódjanak a véleményezésbe.
- Együttműködés az elfogadott stratégia és innovációs tevékenységek népszerűsítésében.

A munkacsoport ülések és on-line vélemény-nyilvánítás mellett több alkalommal plenáris nyílt fórumot tartunk, melyen tématerülettől és tisztségektől függetlenül bárki részt vehet. A cél, a tervezési folyamat, valamint a munkaanyagok széles körben történő bemutatása, az elhangzó vélemények, javaslatok rögzítése.

A nyilvánosság biztosítása, kommunikációs terv

A munkaanyagok véleményezésére, javaslatok megfogalmazására a www.innovacio.pte.hu oldalon folyamatosan lehetőség nyílik. Az oldalon elkülönített felületet hozunk létre, mely Etr belépési kóddal érhető el. A munkacsoport vezetők és tagok, valamint az egyetemi polgárok, vezetők, kutatók fórum felületen keresztül fogalmazhatják meg észrevételeiket, javaslataikat. A KTTK munkatársa koordinálja a feltett kérdésekre a válaszadást

Az interaktív on-line felület mellett, ahol természetesen az összes munkaanyag és információ elérhető lesz, számos más kommunikációs eszközzel is élni kívánunk.

Kommunikációs eszköztár:

- Egyetemi sajtó (Univ Tv, Univ újság, stb.).
- Egyetemi honlap.
- DDRIÜ (Dél-dunántúli Regionális innovációs Ügynökség) honlapja.
- Direkt kommunikáció (személyes találkozók) egyetemi vezetőkkel, meghatározó vezető kutatókkal.
- Rendezvények, fórumok keretében.

Forrás

A Pécsi Tudományegyetem Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiája, 2010-2020. Módszertani alapvetések. Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ. Pécs, 2010.
www.innovacio.pte.hu

"IT - Technológia- és tudástranszfer feltételeinek kialakítása a Dél-dunántúli Régió egyetemi tudáshírsíkján"
A projekt száma: TAMOP-4.2.1-B/07-2006-0004

THE RESEARCH AND INNOVATION STRATEGY OF UNIVERSITY OF PÉCS, 2010-2020

Methodological basics

Summary

Beside the tender-related activities the role of innovation and research exploitation – which has a primary importance in the reputation of higher education institutions – is becoming more and more significant at University of Pécs. Since 2006 it has been the mission of the Innovation Committee and the Research Exploitation and Technology Transfer Office to provide legal support for the research results and inventions of the university as well as to manage the utilization of innovations.

In the framework of the project called “The development of technology and knowledge transfer in the university knowledge bases of South-Transdanubian Region” launched in 2009, the objective was set to develop the Innovation Strategy from 2010 to 2020.

The aim of the strategy is to make University of Pécs the primary knowledge basis and internationally acknowledged research and innovation centre of the region.

As the first phase of the strategy development, following the analysis of Hungarian and international examples, it is necessary to define the main elements of the content and work out the schedule of accomplishment.

The development of the strategy requires extensive cooperation. The thematic and horizontal analyses are carried out by work teams under the coordination of team leaders. The publicity of the work and planning takes place – among other means of communication – on the website maintained by the University of Pécs.